

GPP4Growth

Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

*Zaļais publiskais iepirkums resursu efektīvai reģionālai
izaugsmei*

*Green public procurement for resource efficient regional growth
Interreg Europe 2014-2020 programma*

Artūrs Penčura
Projekta vadītājs
Arturs.pencura@zpr.gov.lv

INTERREG EUROPE programma

- INTERREG EUROPE ir Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programma.
- Programmas teritorija:
Visas 28 Eiropas Savienības valstis, Norvēģija un Šveice.
- Programmā ir noteikti četri prioritārie virzieni:
 1. Pētniecība, tehnoloģiju attīstība un inovācijas;
 2. Mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēja;
 3. Ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni;
 4. **Apkārtējā vide un efektīva resursu izmantošana (GPP4Growth).**

**Interreg
Europe**

European Union | European Regional Development Fund

INTERREG EUROPE projektu īstenošanas posmi

1. Starpreģinou sadarbības projekti (atklāti projektu konkursi), kuri jāīsteno divos posmos:

- **Projekta 1. posms** ir paredzēts politikas pieredzes apmaiņai un gūtās pieredzes īstenošanas sagatavošanai.
- **Projekta 2. posms** ir paredzēts katra partnera reģiona rīcības plāna īstenošanas uzraudzībai, kuru veic attiecīgās teritorijas atbildīgais pārstāvis.

**Interreg
Europe**

European Union | European Regional Development Fund

INTERREG EUROPE programmas finansējums

- Programmu līdzfinansē **Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)**.
- Programmas līdzfinansējuma likme valsts budžeta iestādēm, un atvasinātām publiskām personām un to izveidotām iestādēm, kā arī pašvaldībām un to izveidotām iestādēm ir **85 %** no attiecināmajiem izdevumiem, savukārt biedrībām un nodibinājumiem – **75 %**.
- Līdzfinansējums attiecīgi **15 %** un **25 %** apmērā jānodrošina projekta partneriem.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

GPP4Growth projekta partnerība

9 partneri no 9 valstīm

1. **Patras Universitāte - Grieķija**

2. Lombardijas reģions – Itālija

3. Lodzas reģions – Polija

4. Antverpenes province – Beļģija

5. Vides un teritoriālas plānošanas ministrija,
Andalūzijas reģionāla valdība – Spānija

6. **Zemgales plānošanas reģions – Latvija**

7. Stara Zagoras reģionālās attīstības aģentūra
- Bulgārija

8. Komunikāciju, vides un klimata pārmaiņu
departaments – Īrija

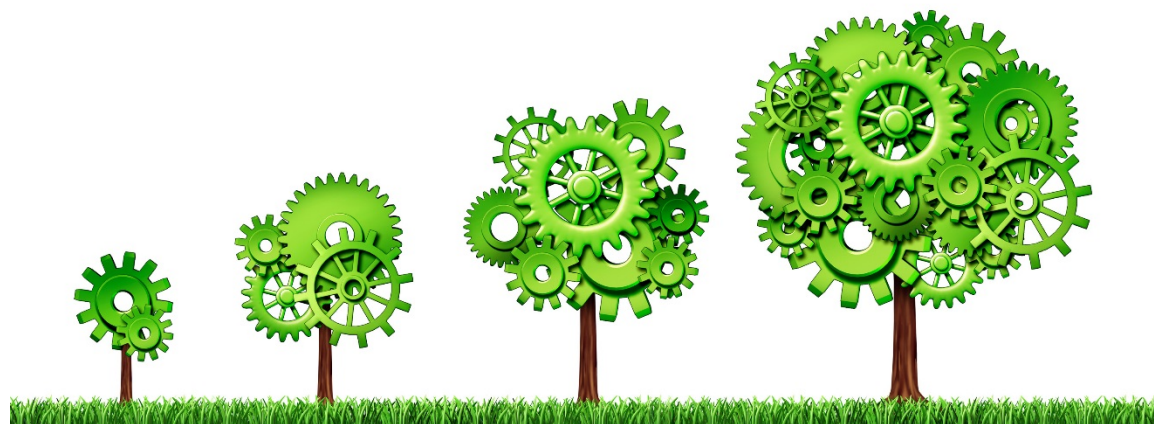

9. Maltas reģionālas attīstības un dialogu
fonds – Malta

GPP4Growth Fakti & Skaitļi

- ✓ Projekta sākuma datums: 1. janvāris, 2017
- ✓ Projekta beigu datums: 31. decembris, 2021
- ✓ Projekta ilgums: 60 mēneši (36 mēneši - pirmā fāze + 24 mēneši - otrā fāze)
- ✓ Kopējais budžets: 1,704,769.00 EUR
- ✓ ZPR budžets: 161,657,00 EUR (**ERAF 85%: 137,408,45 EUR. ZPR finansējums 15%: 24,248,55 EUR.**)
- ✓ Politikas instrumenti: 6 reģionālas + 3 nacionālas darbības programmas.
- ✓ ZPR politikas instruments: **Darbības programma «Nodarbinātība un Izaugsme»**

GPP4Growth mērķi un ietekme uz nacionālo darbības programmu «Izaugsme un Nodarbinātība»

- Ar ZPI palīdzību sniegt atbalstu valsts pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem pieņemt dzīves cikla izmaksu pieeju, un uzlabot vispārējo resursu pārvaldību.
- Uzlabot Latvijas darbības programmas monitoringa procesus un veicināt resursu efektīvu izaugsmi un mazināt atkritumu skaitu.
- Samazināt eksportēto pārstrādāto atkritumu apjomu pēc GPP4Growth reģionāla rīcības plāna ieviešanas.

GPP4Growth projekta iesaistītas puses (Latvijā)

- LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
- Zemgales novadu un pilsētu pašvaldības (22);
- Latvijas lauksaimniecības universitāte;
- Zemgales reģionālā enerģētikas aģentūra.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas
Lauksaimniecības
universitāte

Svarīgākas ZPR aktivitātes projekta 1.-2. semestrī

A1.1 ZPI vajadzības noteikšana GPP4Growth reģionos:

- Veikta plaša valsts iestāžu aptauja lai identificēt un apzināt zaļo publisko iepirkumu priekšrocības, šķēršļus un iespējas;

A1.2 Veiksmīgo zaļo publisko iepirkumu noteikšana

- Tika izstrādāta **METODIKA** sekmīgi īstenotu zaļo publisko iepirkumu labo prakšu apkopošanai projekta partneru valstīs;
- Tika savākti 29 ZPI labas prakses piemēri no visiem projekta partneru reģioniem, t.sk. **2 piemēri no Latvijas**;
- Tiek izstrādāts **CEĻVEDIS** par labo prakšu piemēriem sekmīgi īstenotajos zaļajos publiskajos iepirkumos

A2.2 Publiskais dialogs ar Latvijas projekta iesaistīto pušu pārstāvjiem:

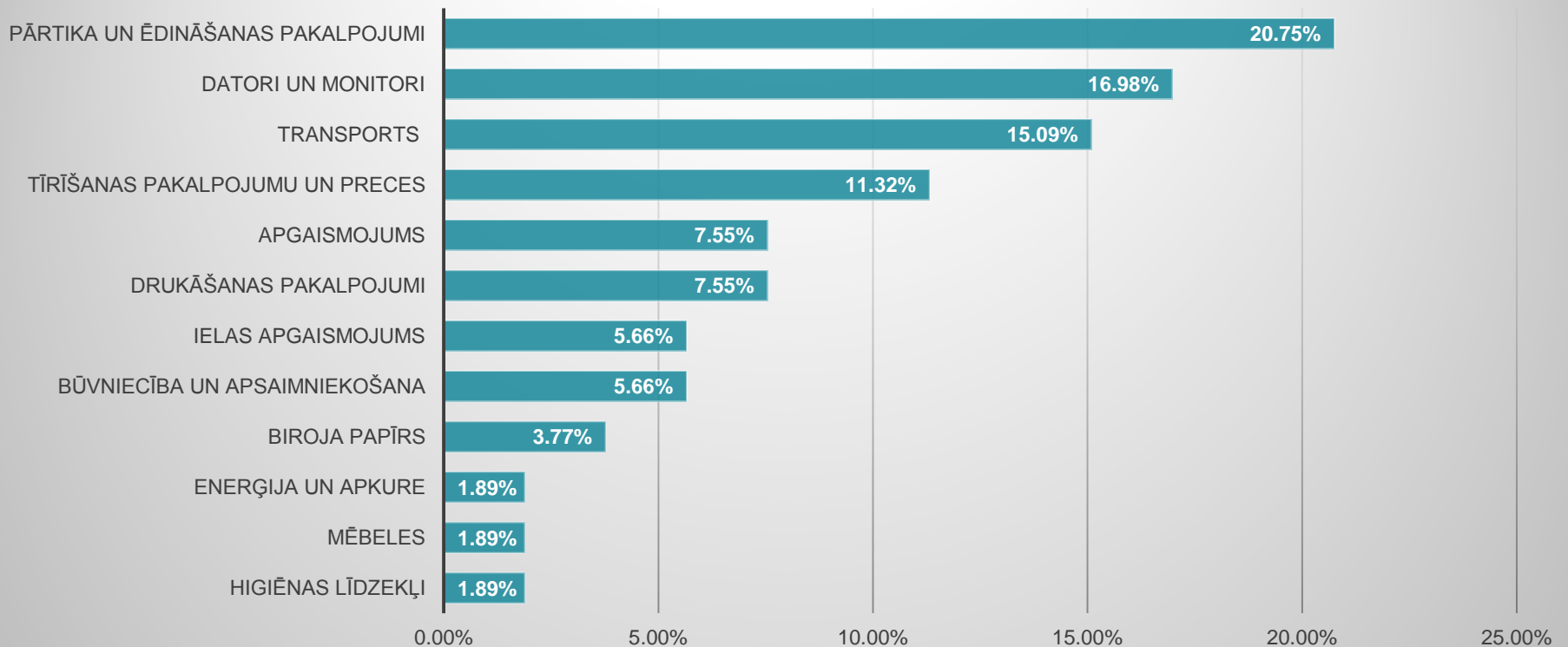
- Pirmā sanāksmē ZPR birojā

ZPI vajadzības noteikšana GPP4Growth reģionos: Valsts iestāžu aptauja

- 90% ir informēti par ZPI instrumentiem;
- 80% aptaujātās iestādes veic zaļos iepirkumus;

Zaļo iepirkumu kategorijas aptaujātās iestādēs

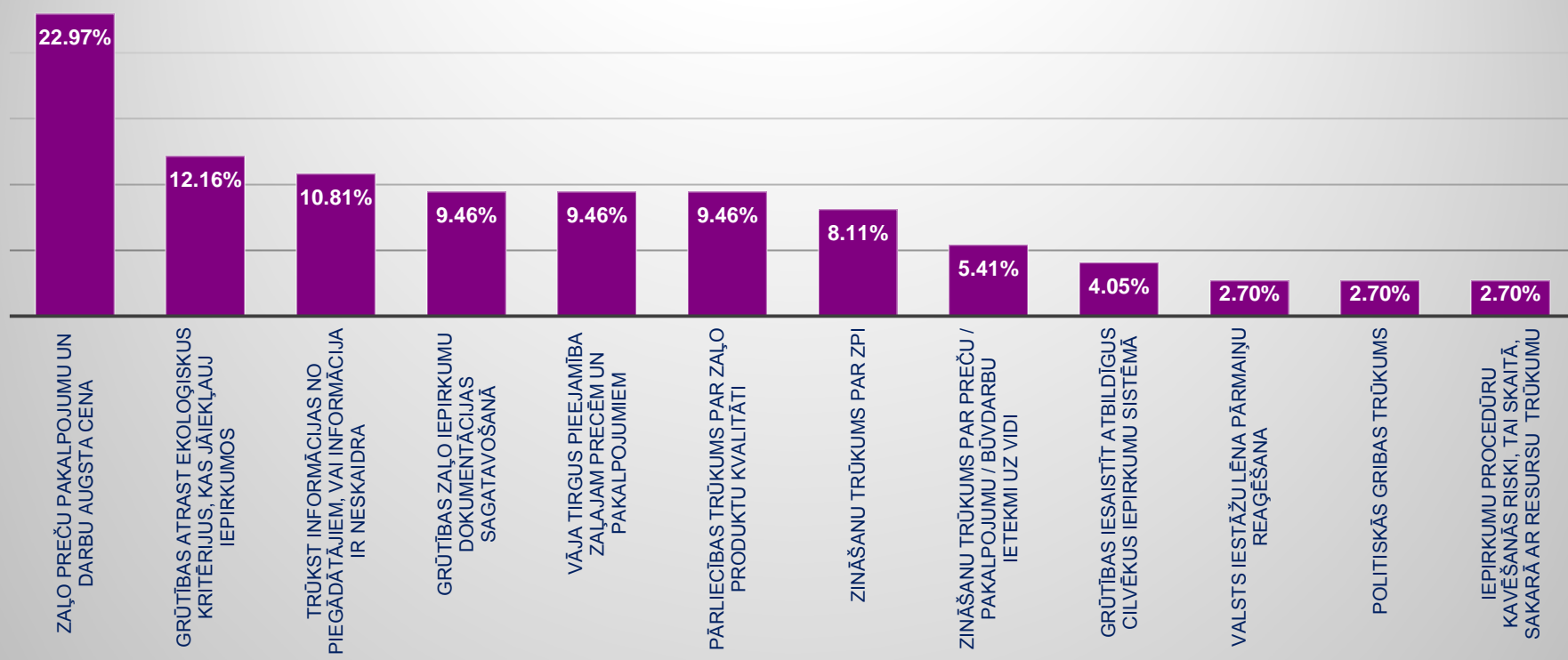
ZPI vajadzības noteikšana GPP4Growth reģionos: GPP4Growth Valsts iestāžu aptauja

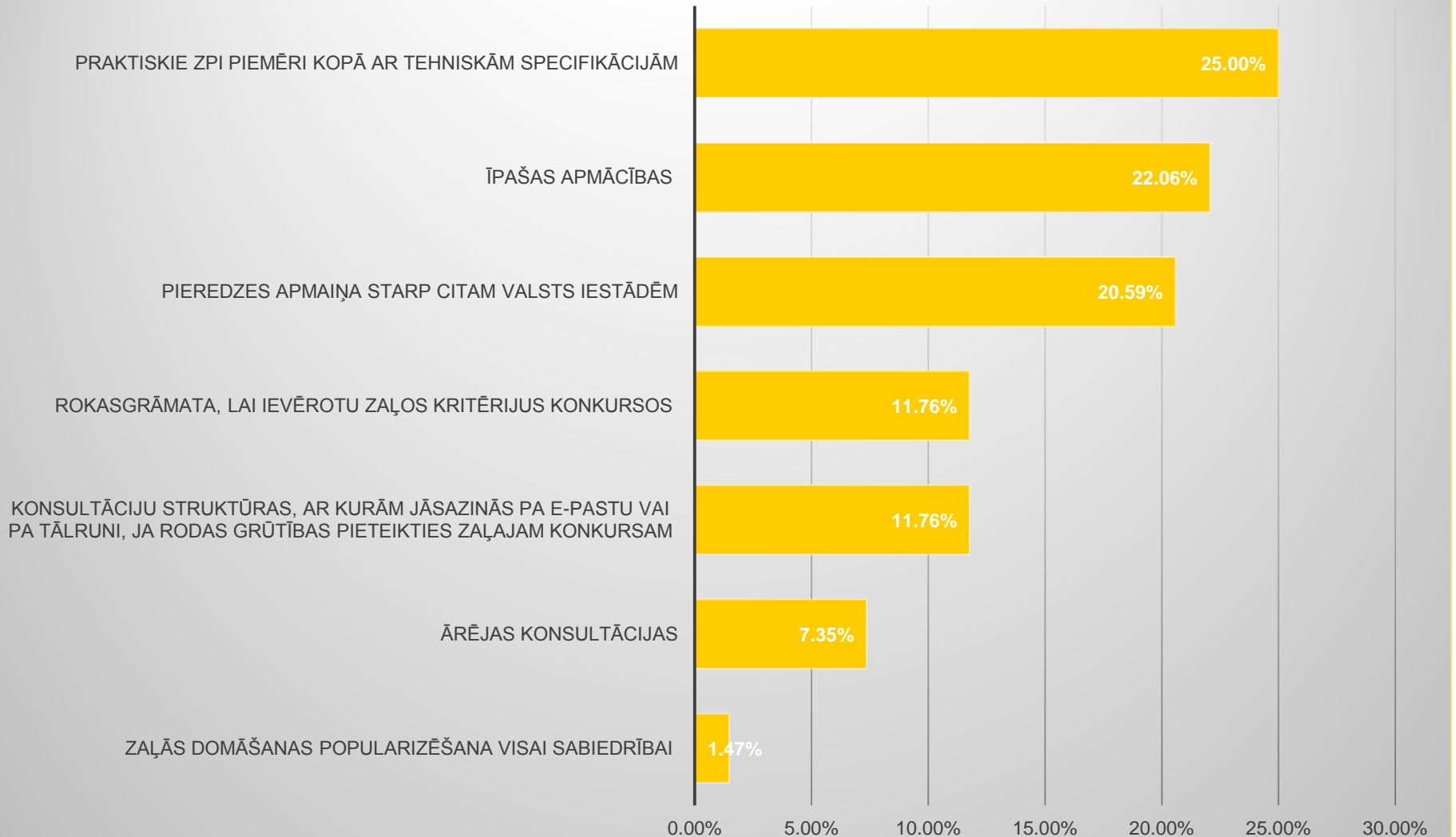
Interreg Europe

- 100% no aptaujātam iestādēm nav ieviesuši ZPI politiku ar oficiālu aktu vai rīkojumu;
- 85% no aptaujātam iestādēm saskārās ar šķēršļiem vai problēmām ZPI ieviešanā

ZPI ieviešanas šķēršļi un problēmu iemesli

Kas nepieciešamas, lai uzlabotu ZPI izpratni

ZPI Labās prakses piemēri no Latvijas

Energoefektīvs apgaismojums Preiļu pilsētā

(«PRIMES» projekta ietvaros, 2015 gads)

Iepirkuma priekšmets: Ielu apgaismojuma renovācija Preiļos.

Projektu īstenoja: Latvijas Vides investīciju fonds (LVIF) un Preiļu novada dome.

ZPI risinājums: LED gaismekļi, Regulējama gaismas intensitāte, CO₂ emisijas 1,7 t CO₂e/gadā.

Rezultāti: Enerģijas ietaupījums 70%, CO₂ emisiju samazinājums 4,6 t CO₂e/gadā

Ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi

Iepirkuma priekšmets: Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas renovācija Klaipēdas ielā 88, Liepājā (2015. gads).

Projektu īstenoja: Liepājas namu apsaimniekotājs.

ZPI risinājums: ēkas ārsienu, pagraba grīdas seguma un bēniņu pārseguma siltināšana, logu un durvju nomaiņa, LED ēkas apgaismojums.

Rezultāti: Enerģijas ietaupījums 54% (190,37 MWh 2016/2017), CO₂ emisiju samazinājums.

1.iesaistīto pušu darba grupas sanāksme 28.06.2017.

Darba kārtība:

1. Informācija par projektu GPP4GROWTH;
2. Kas ir zaļais iepirkums un kā to pielietot;
3. Zaļais iepirkums un tā regulējums Latvijā;
4. Diskusija:
 - o labās prakses piemēri un izaicinājumi, īstenojot zaļo iepirkumu.

Svarīgākie sanāksmes secinājumi un rekomendācijas:

Viešot skaidrību par esošo situāciju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Koordinācijas departamenta direktors Māris Klismets norādīja, ka no 1. jūlija spēkā ir Ministru kabineta noteikumi "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība". Paredzams, ka šie noteikumi veicinās ZPI īpatsvaru, kas pēdējos gados bijis virs 10% no kopējā iepirkumu skaita (2012. un 2015. gadā - pat virs 19%).

- 1) Mazie lauksaimnieki - viņiem ir problēmas sagatavot nepieciešamo iepirkuma dokumentāciju un viņi nevēlas / nespēj nodrošināt piegādes. Ir arī ierobežota gatavība sadarbībai (problēma);
- 2) Nav skaidrs, kā nodrošināt ekomarķējumu un / vai standartu pārbaudi, ja pretendents nav standarta, bet vēlas to pierādīt ar citiem līdzekļiem (ekvivalentiem), (problēma);
- 3) Kontroles mehānismi un produkta saņēmēja kapacitāte, lai nodrošinātu, ka piegādātais produkts atbilst arī ZPI kritērijiem, arī ir ierobežots (problēma);
- 4) Nepieciešama lielāka izglītošana ZPI jomā gan pretendentiem / ekspertiem un augstākāi vadībai / direktoriem (rekomendācija);
- 5) Ne vienmēr ir skaidrs, ja ZPI kritēriji var būt pretrunā ar brīvās konkurences principu (problēma);
- 6) Tiesību normas: jauni publiskā iepirkuma likumi un jauni noteikumi (jo īpaši obligātie lauki) un ZPI pamatnostādnes, kā arī esošie ZPI regulējumi transporta nozarē un ēdināšanā palīdz īstenot ZPI vietējā līmenī;
- 7) Atbalsta rīki, piemēram, dzīves cikla izmaksu kalkulatori padarīs ZPI vieglāk īstenojamus;
- 8) ZPI palīdz izvēlēties labāko produktu vai pakalpojumu, bet tas nevienmēr ir lētākais risinājums.

GPP4GROWTH iesaistītas puses

Latvijā:

- LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
- Zemgales novadu un pilsētu pašvaldības;
- Latvijas lauksaimniecības universitāte;
- Zemgales reģionālā enerģētikas aģentūra.
- SIA «SmartGreen», projekta piekacinātais ārējais eksperts Jānis Brizga.

LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konsultēs ZPR par pašreizējo politisko pasākumu īstenošanas uzlabošanu, lai pieņemt dzīves cikla izmaksu pieeju, un uzlabot vispārējo resursu pārvaldību ar ZPI palīdzību.

GPP4Growth
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Paldies par uzmanību!
Jautājumi?